

Ketlin Kotto
Riigikontroll
info@riigikontroll.ee

Teie 27.02.2024 nr 1-6/24/83-3
Meie 08.03.2024 nr 1-16/265-2

Riikliku tähtsusega kultuuriehitiste rahastamine

Vastuseks Teie esitatud küsimustele selgitame järgmist.

Eesti Kultuurkapitali seaduse (*KultKS*) alusel on riiklikult tähtsate kultuuriehitiste rajamise ja renoveerimise toetamine üks Eesti Kuultuurkapitali kui avalik-õigusliku juriidilise isiku ülesanne. Rahalised vahendid selle ülesande täitmiseks eraldatakse Kultuurkapitalile hasartmängumaksu seaduse § 7 lg 2 p 1 alusel.

Kehtiva riiklikult tähtsate kultuuriehitiste rajamise ja renoveerimise pingerea otsustas Riigikogu 13.09.2021. Pingereas on 5 objekti. Riigikogu kultuurikomisjon alustas riiklikult tähtsate kultuuriehitiste pingerea ettevalmistamisega 2020. aasta veebruaris, kui esitas avaliku üleskutse ettepanekute esitamiseks. Ettepanekuid oodati ehitiste kohta, mis on olulised kogu Eesti kultuurile, aitavad kaasa Eesti kultuuri, sealhulgas rahvuskultuuri järjepidevuse tagamisele ja kultuurivaldkonna terviklikule arengule ning soodustavad kultuurivaldkondade vahelist koostööd. Ettepanekute esitamisel sooviti ka ehitise regionaalset põhjendatust ning selle võimalikke kasutajaid ja osasaajaid. Nimetatud otsuse eelnõu ette valmistamist juhtis Riigikogu kultuurikomisjon. Kultuurikomisjon tegi ettepaneku kinnitada riiklikult tähtsate kultuuriehitiste rajamise ja renoveerimise pingeritta Tartu Südalinna kultuurikeskus, Narva Kreenholmi kultuurikvartal „Manufaktuur“, Arvo Pärdi nimeline muusikamaja Rakveres, Rahvusooperi praeguse hoone juurdeehitus. Teise lugemise käigus leidis toetust Isamaa fraktsiooni muudatusettepanek, mille kohaselt lisati riiklikult tähtsate kultuuriehitiste rajamise ja renoveerimise pingeritta viiendana Tallinna filmilinnak.

Riiklikult tähtsa kultuuriehitise rahastamise otsuse tegemine on Kultuurkapitali nõukogu pädevuses lähtuvalt KultKS § 11 lg 2 punktist 4. Nõukogu on siinkohal seotud Riigikogu otsustatud riiklikult tähtsate kultuuriehitiste rajamise ja renoveerimise pingereaga, kuid rahastamise üksikasjad on Kultuurkapitali määrata. Kultuuriehitiste rajamiseks või renoveerimiseks maksab Kultuurkapital investeeringutoetust, mille maksmise alused kinnitab Kultuurkapitali nõukogu (KultKS § 2 lg-d 3 ja 4). Märgime siinjuures, et avaliku konkursi jaoks esitati Riigikogule ettepanekuid kultuuriehitiste kohta, mis olid erinevas arendusfaasis ning ettepanekute juures olevaid finantsprognoose tuli vaadelda esialgsetena. Tallinna Filmilinnaku investeeringutoetuse suuruse otsustamise küsimuses on pädev selgitusi andma Kultuurkapital.

Jõhvi filmistuudiotite kompleksi rajamise toetamine õiglase ülemineku fondi vahenditest on Tallinna filmilinnaku lisamisest riiklikult tähtsate kultuuriehitiste nimekirja KultKS tähenduses tunduvalt hilisem otsus. Kultuuriministeerium ei ole olnud kaasatud Jõhvi filmistuudiotite rajamise Suur-Karja 23 / 15076 Tallinn / 628 2222 / min@kul.ee / www.kul.ee / Registrikood 70000941

otsustusse, kuid eeldame, et sellekohase otsuse tegijatel pidi olema Tallinna filmilinnaku rajamise toetamine teada ja seda võeti arvesse. Õiglase ülemineku fondi peamiseks eesmärgiks on Ida-Virumaa piirkonna majanduskeskkonna elavdamine ning seetõttu on siinjuures oluline planeeritud objekti asukoht.

Kultuuriministeerium on seisukohal, et Tallinna filmilinnaku ja Jõhvi filmistuudiotekompleksi rajamine on teineteist toetavad projektid. Kultuuriministeeriumile teadaolevalt on mõlema filmilinnaku projekti eestvedajad ka omavahel kohtunud ja arutanud, kuidas vältida teenuste dubleerimist ning milline on kummagi linnaku peamine fookus. Märgime, et ka teised pingeritta nimetatud riiklikult tähtsad kultuuriobjektid on seotud valdkondadega, kus juba on olemas mitmeid sarnase funktsiooniga ehitisi samas regioonis või muudes Eestimaa paikades. Näiteks on Riigikogu otsuses riiklikult tähtsa kultuuriehitiseks nimetatud Arvo Pärdi nimelise muusikamaja rajamist Rakveres, kuigi kontserdimaja on juba olemas Jõhvis, Tallinnas, Tartus ja Pärnus. Samuti on pea kõikides Eestimaa linnades ja ka väiksemates kohtades mitmeotstarbelisi kultuurikeskusi. Samas on riiklikult tähtsa kultuuriehitiste rajamise pingereas Tartu südalinna kultuurikeskus.

Toome välja, et filmivaldkonda ei ole pea 40 aasta jooksul antud ühtegi suuremahulist investeeringut ning eespool käsitletud otsused elavdavad ja aitavad filmivaldkonna arengule oluliselt kaasa. Filmilinnakute turg ei piirdu Eestiga, vaid selleks on terve maailm, eelkõige Euroopa ja Põhja-Ameerika filmitööstused. Seetõttu on muuhulgas olnud Tallinna filmilinnaku puhul eelduseks selle toimimine ilma riigi tegevustoetuseta. Kultuuriministeerium ei plaani luua sellisuunalist toetusprogrammi. Kultuuriministeerium kultuurivaldkonna poliitikakujundajana seisab muuhulgas hea eesti filmikultuuri arengu eest. Tallinna filmilinnaku puhul saame välja tuua, et riigi toetusega valmiva stuudiokompleksi tegevusaega ja ruume tuleb kasutada kultuurilistel eesmärkidel vähemalt 80% ulatuses, sh aidata kaas Eesti filmikultuuri arengule pakkudes teenuseid Eesti filmitootjatele erinevate projektide (filmid, seriaalid jmt) audiovisuaalseks teostuseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga
minister

Katre Väli 628 2212
katre.vali@kul.ee